

ಕಾನೂನು ಕೆರಳ

KANOONU KIRANA

ಕನಾಡ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹುಬ್ಳಿಯ ಕಾನೂನು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪತ್ರಿಕೆ ನಾವೇಜಿನಿಕ್ ಹಿತಾಸೆಕಿಯಲ್ಲಿ * ಬಾಸರ್ಗಿ ಪ್ರಸಾರಕೆ ಮಾತ್ರ

LEGAL LITERACY NEWS LETTER OF KARNATAKA STATE LAW UNIVERSITY, HUBBALLI

ಹುಬ್ಬ

జనేవరి- 2019

ಪುಟ-4

କାନ୍ଦାନୁ ଅଧ୍ୟେତିବିଂଦ ସମାଜଦଲ୍ ବଦଳାବଳେ ନାହିଁ: ଶୀର୍ଷ କୃଷ୍ଣ ଭ୍ରତଙ୍କୋତ

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ನಾಡೋಜ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಮಹಿಳೆಗಳ ಶರೀರದ ಶರೀರ ಸಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾದ ಇವರ ಸಂಯುಕ್ತಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆ ದಿನಾಂಕ: 14 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2018 ರಂದು ‘ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರ ಉದ್ದ್ಯಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ಗಂಟೆಗೆ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಬಳ್ಳಿಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೇರವೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಉದ್ದ್ಯಾಟಕರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಮೈ. ವಿ. ಎಸ್. ಮಲ್ಲಾರ, ಎನ್. ಎಲ್. ಎಸ್. ಆಯ್.ಯು. ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಉದ್ದ್ಯಾಟನಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಜೊತೆಗೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅತ್ಯುದ್ದೇಶಕವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಅಡಿಭಿಗಳಾಗಿ
ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಡಾ. ಎಲ್. ಡಿ. ನಾಯ್ಯರ, ಸಂಚಾಲಕರು, ನಾಡೋಜ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ
ಮುಟ್ಟಪ್ಪರವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಣಾ
ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ, ಇವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ,
ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೂರು ವರ್ಷ ಒಂದು ಹಾದಿಯನ್ನು
ತುಳಿಯುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
ಹೆಗ್ಗರುತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಾಡೋಜ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ
ಮುಟ್ಟಪ್ಪರವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ
ಸ್ಥಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸೈಯವಾಗಿ ಪಾಲೋಂಡು
ಪ್ರಶ್ನೆಕೋದ್ದೀಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು

‘ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಮನವ ಹಕ್ಕಾಗಳು’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೀಕ್ಷಾನದ ಉದ್ದೇಶನಾಗಿ ಸಮಾರಂಭ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಡೊಂಡ ದಾ. ಪಾಟೇಲು ಮಹಿಳಾರವರು, ಹೈ. ವಿ. ಎಸ್. ಮಲ್ಲಾರ, ಡಾ. ಎಲ್. ಡಿ. ನಾಯ್ಯರ, ಹೈ. ಕೆ. ಸಿ. ಸನಿ, ಹೈ. ಜಿ. ಬಿ. ರೆಡ್ಡಿ, ಹೈ. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭಟ್ಕ, ಗೋರಾವಾಳ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನಾರಕ ಪರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಖ್ಯಾತ್ಮಕ, ಹೈ. ಶಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೇಲ್, ಡಾ. ರತ್ನಾ ಭರಮಗೌಡರ ಹಾಗೂ ದಾ. ಜಿ.ಬಿ. ಪಾಟೇಲು ಉಪಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು

‘ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದ ಹಕ್ಕಾಗು’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೀಕ್ಷನದ ಸಮಾರ್ಥೀತ. ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ: ಸಮೀಕ್ಷನದ ಪರಿಂತು ಪೂರ್ವಾಧಿಕೃತದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರ್ಗಾಡು. ಸಹ ಕುಲಾಧಿಕೃತಿಗಳು, ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗೌರವಾನ್ವಯ ಸಚಿವರು, ಶಾಸನನು ಮತ್ತು ಸಂಸದಿಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಧಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ರಾರ್ಥ, ಗೌರವಾನ್ವಯ ಕುಲಪತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಗೊತ್ತು ಉತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತಿರುವರು.

ಮಾಡಿ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಕೇರ್ತಿ ನಾಡೋಜ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಮಟಪ್ಪರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ‘ನಮ್ಮನಾಡು’, ‘ನವಯುಗ’, ‘ವಿಶ್ವಾಳಿ’ಗಳಿಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು ಇವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಎರಡು ಸಲ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ದುಗೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಸಭೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಾತನಾಡಿದ ನಾಡೋಜ ಡಾ. ಪಾಟೀಲ (ನಾಲ್ಕನೇ ಮಟಕ್ಕೆ)

-ಹ್ಯಾ. (ಡಾ.) ಹಿ. ಕೆ.ಶ್ರೀರಾಜ್ ಭಟ್
ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕರಾಕಾವಿ, ನವನಗರ, ಮುಖ್ಯಾ.

ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯನ್ನು ಸಾಧನೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ರಾಜ್ಯವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಾನ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿರ್ದೇಶನದ (ಅನುಜ್ಞೆದ 39 A) ಇಂಂತು ಕಾನೂನಿಗೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೊಳಿಸುವುದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ನೇರವಿನ ಧೋರಣೆಯ ತೀರುಳಿಕೂಡಾ ಅಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವು ಮಾಡಿಸುವುದು ಕಾನೂನು ನೇರವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ನೇರವು ಕೇಂದ್ರ (legal aid clinic) ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಆಂದೋಲನದ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಾನೂನಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು, ಸುಖೀ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸೇವಾಸ್ಥಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದಿಗೆ ಪಾಲಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೆಲ್ಲಾರ್ಥವಧನವನ್ನು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಮೂರಕವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನ ವಿಶ್ವಿಧ್ಯಾಲಯದ 'ಕಾನೂನ ಕಿರಣ' 2019ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಕಾನೂನು ಸಾಕ್ಷರತಾ/ ನೇರವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಅಧಿಕೂಣವಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಸಲಹಕೆ ಸ್ವಾಗತ.

ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ.

ಹ್ಯಾ. (ಡಾ.) ಹಿ. ಕೆ.ಶ್ರೀರಾಜ್ ಭಟ್
ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕರಾಕಾವಿ, ನವನಗರ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ

ಹ್ಯಾ. (ಡಾ.) ಹಿ. ಕೆ.ಶ್ರೀರಾಜ್ ಭಟ್
ಕುಲಪತಿಗಳು
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಹ್ಯಾ. (ಡಾ.) ಎಂ. ವಾರ್ಷಿಕ
ಡಿನ್ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೀಕರಿ,
ಕರಾಕಾವಿ ಕಾನೂನು ಶಾಲೆ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಡಾ. ರತ್ನ ಭರಮಾರ್ಕರ
ಕುಲಸಚಿವರು (ಪ್ರಭಾರ)
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಡಾ. ಜಿ. ವಾರ್ಷಿಕ
ಕುಲಸಚಿವರು ಮೌಲ್ಯಮಾರ್ಪನ (ಪ್ರಭಾರ),
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಹ್ಯಾ. ಇಮಾಬಾಬು ಎಸ್. ಮುಶಾರ್
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಡಾ. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ.
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಶ್ರೀ. ನುಸಿಲ ಬಾಗರ್
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಕರಾಕಾವಿ, ಮುಖ್ಯಾ.

ಮೌಳಿಕರು

ಸಲಹಾರರು

ಸಲಹಾರರು

ಸಲಹಾರರು

ಸದಸ್ಯರು

ಸದಸ್ಯರು

ಸದಸ್ಯರು

ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಗಳ ಸಂಘಟನೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಟೆಬಿಧ್ಯತೆಗಿಂತ ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮವೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೀರ್ಣಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವಸಾಹತುವಾದದ ಕೆಲುಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ವಾತ್ಮಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಧೋರಣೆಯಾಗಿ ಬಂದ್ದು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮೈಲುಗಳೆಂದು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರ ಸುಧೆವರೆಂದು ನಾವು ಪರಿಭಾವಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ನೋವುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂಡೊಯ್ಯಿವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಪರಿವರ್ತನಾಕಾರಕ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದ. ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನೇಲದ ಪರಮತ್ವೇಷ್ಟವಾದ ಕಾನೂನೆಂದು ತಿಳಿಯತ್ವ ಸಂವಿಧಾನದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಗಳು ಕಟ್ಟಿನಿಟಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟನೋಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಲ್ದಾರಿ. ಯಾವ ತಕ್ಷ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನವು ಸರ್ವೋಚ್ಛ ಕಾನೂನಾಗುತ್ತದೆ; ಯಾರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಅದರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನವು ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; ಯಾವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಜನರೋಳಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಬಲಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ; ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸುವ ಜಿಜಾಸೆಯು ಕೂಡ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ಬಲವು, ಗುರಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ್ದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿನಿಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಬಹುಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕುರಿತಾದ

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನಿರ್ವಾಣದ ರೂಪ ರೇಷೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೋತ್ತ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ವಾತ್ಮಗಳಿಗೆ ಎದುರಾದ ಸಾಲುಗಳು ಹಲವಾರು: ವಸಾಹತುವಾದದ ನೀತಿಯಿಂದ ಕಂಗಟ್ಟಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮನುಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮನುಷ್ಯತೆಸೆ; ದೇಶವಿಭಾಗನೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ವಂತಂತ್ರ ದೇಶದ ಬ್ರಹ್ಮತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮಾನತೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ; 560 ದೇಶೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ವಿಲೀನೀಕರಣ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮನುರ್ಜನೆ; ಅಸ್ವಾತ್ಮತೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಉಳಿಗರ ಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ, ಜೀತ, ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಂದಾಚಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸ್ಥಿತ್ಯತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು; ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಡಲ್ಲಿ, ಭಾಷ್ಯಾವ್ಯವಹಿಧ್ಯ, ಬುಡಕಟ್ಟಿ ವೈಪಿಧ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಗಳ ವೈಪಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಪಿಧ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ತರುವನ್ನು ತ್ವರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನಂತರೆ, ಬಡತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಹಸಿವುಗಳ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ದೂರದರ್ಶಿಕ್ಷೆಯ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕಾತ್ಮಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು; ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಒಡಿತನದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕಿನ ರಕ್ಷಣೆ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು; ಕೌಟಂಬಿಕ ಕಾನೂನು ಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಇತ್ಯಾದಿ.

(ಮೂರನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಪರಿವರ್ತನಾಕಾರಕ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದ

(ಎರಡನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ದೇಶ ಎದುರಿಸಿದ ಸ್ವಾಲುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡದು. ಹಚ್ಚಿನವು ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅಧಿನಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನವು ಯನ್ನ ಬೇಡಿದಂತಹವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸಿದ ಬರಿಯ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟಕೆ ಸೀಮಿತವೆಂದೂ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರರ ದಂಡಂತೂ ಜ್ಞಾನ, ಹೇಳಿದ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅನುಭವ, ದಾರ್ಶನಿಕತೆ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ಉತ್ಪಾದ, ಪರಿವರ್ತನಾ ಸಾಮಧ್ಯದ ಕುರಿತು ಜನರು ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸಮಾಜಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಂಶಯ ತಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಧ್ಯವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದರೆ ಏಕಪಕ್ಷದಿಕಾರ, ಅಭಿವೃತ್ತಿ ತಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಸಂವಿಧಾನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದಮನ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳ ಜೊಕಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಲು ಮತ್ತು ಅಪಮೌಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಪರಿವರ್ತನಾಶಿಲತೆಯೂ ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿವೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸುರಿಯನ್ನಲ್ಲದ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವನ್ನೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ ಸಂಭರ್ವವಿತ್ತು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಳಜಿ ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಈ ನಂತರದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಲ್ಲ ಮಾತ್ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. “ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಅಂಗಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ಬಧಕೆ, ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿಲುವು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ತರಲು ಮತ್ತು ನಿರಂಕುಶಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಒಳವು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಳೆಯೆಂಬುಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಜ್ಞೆವಿಕ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಮಾನವ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಉಜ್ಜ್ವಳಿಸಲು ನಾವು ಆಶಿಸ್ತೇಂದೆ”. ಸಂವಿಧಾನದ ಗಂಭೀರ ಓದು ಈ ಮಾತನ್ನು ವಿಷದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿವರ್ತನಾಕಾರಕ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವು ಭಾರತದ ಮಟ್ಟಿಗೆ (ವಿಕಾಸಶೀಲವಾದ ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆ-ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬ್ರೆಜೆಲ್, ದಕ್ಕಿನ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ರ್ ದೇಶಗಳಂತೆ) ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರ ಬೇಕನ್ನು ಪುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖಾಸಿಗಳೇ ನೀಡಿದ ಅಧಿಕಾರ ರಂಗಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೇರುವಂತಿಲ್ಲವನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳು (ನರಸು ಅಪ್ಪಮಾಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಗ್, ವಿದ್ಯಾಪರಮ್ ತೀರ್ಮಾನಗಳು); 1935ರ ಗವರ್ನರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಷಾಶಾಸನವನ್ನು ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬಿಟಿಷ್ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿಯ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಮಂದಗಮನದ ವಿಕಾಸದ ಮೂಲಕ ಬೆಳಸ ಬೇಕಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಹಳೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕವಲ್ಲವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ (ಗುಜರಾತ ರಾಜ್ಯ ವಿ. ವೋರಾ ಬಿಡ್ಲಿ ಬದರುದ್ದೀನ (1964)6 SCR 461); ಭಾಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾನೂನುಗಳಿಡೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಂಬಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕುರಿತಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳು; ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿತು.

ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನಕಾರೀ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವು ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಷ್ಟ, ನಿರ್ವಿರ ಮತ್ತು ಜೊಪ್ಪಾದ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಬಹುದು. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಂಭರ್ವದಲ್ಲಿ ಖಾಸಿಗಿ ಮತ್ತು ಸಾವಜನಿಕವೆಂಬ ಬೇರೆಡಿಸುವ ರೇಖೆಯನ್ನು ನಗ್ನಾಗೋಳಿಸುತ್ತಾ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪರಿವರ್ತನಕಾರೀ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಘನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಚ್ಯಾತಿ ತರುವ ಖಾಪಾ ಪಂಚಾಯತುಗಳ ಮಾರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತ ನಿಲುವಳಿ ಮತ್ತು ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವೇಧಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕ್ರಿಗೊಂಡ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ತ್ರಿವಳಿ ತಲಾಖಾಗಳ ಪದ್ಧತಿಯು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯ ಸಮಾನತೆ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಭಂಗಪೊಡ್ಡುಪುದರಿಂದ ಅದು ಅಸಂವಿಧಾನಿಕವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಗುರಿಯಿತ್ತು. ಸ್ವೇತಿಕ ಹೊಲೀಸರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಗೋಮಾಂಸ ವಿಶರಕರನ್ನು ಗುಂಪು ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಲ್ಲಲ್ಲವುದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವೇಧಿಸಲು ಶಾಂತಿಪಾಲನಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಚ್ಚಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಸಮಾಜವು ಸಹನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿತ್ತು. ಸಮೃದ್ಧಿ ಆಧಾರಿತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು (ಸಲಿಂಗ ಕಾಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಭಿಜಾರಗಳನ್ನು) ಅಪರಾಧಿಕರಣಗೊಳಿಸ ಬಾರದೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನಾ ಕಾರೀ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವು ಹುದುಗಿತ್ತು. ಹತ್ತೆರಿಂದ ಬಿಂತು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ವರ್ಗವು ಶಬರಿಮಲೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ ಬಾರದೆಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಮಾನತೆ, ಘನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಂವಿಧಾನಿಕವೆನ್ನುವ ಬಹುಮತದ ತೀರ್ಮಾನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೇ ಧೋರಣೆ ಮನೆವಾಡಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಂಬಿತವಾಗದಂತೆ ರೂಪಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪರಿವರ್ತನಕಾರೀ ಸಂವಿಧಾನೀಯತಾವಾದವು ಚೊಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ತರುವ ಈ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಜೀವಿದೆ. ♦

ಮಹಿಳೆಗೆ ನಂಬಂಥಿತ ಕಾನೂನುಗಳು

ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ
ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅಂತಾ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ “ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ
ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ತಾರತಮ್ಯಗಳ ನಿವಾರಣಾ
ಒಡಂಬಡಿಕೆ” ರೂಪ ಗೊಂಡಿತು (ಸಿಎಡಿಎಚ್‌ಬ್ಲ್ಯಾಕ್)
ಈ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ, ಇದರ
ಉದ್ದೇಶ, ಆಶಯ, ಇರಬೇಕಾದ ಬದ್ಧತೆ,
ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನ ಇವುಗಳ ಬಗೆ ಸಷ್ಟವಾದ
ಮುನ್ಮೋಟಿ ದೂರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ
ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡುವ ತಾರತಮ್ಯ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು
ಮಾನವ ಫಾಸತೆಗಿರುವ ಗೌರವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು
ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹದ ತಾರತಮ್ಯವೂ
ಮಹಿಳೆಯರ ಅವರವರ ದೇಶಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ,
ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ
ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮರುಷರಿಗೆ ಸರಿ ಸಮನಾಗಿ
ಭಾಗವಹಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತೆ ಅಲ್ಲದೆ
ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು
ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲದ
ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ತೀವ್ರ ಮರುಷರ ನಡುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಾನತೆ
ಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು
ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಮರುಷರು
ಹಂಪಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ
ಯಾವ ಲಾಭವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ
ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಆಶಯ. ಇದು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳು

-డा. राजेंद्रप्रसाद गोप्ता

3. ಮಹಿಳೆಯ ಅಸಭ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ (ನಿಷೇಧ) ಅಧಿನಿಯಮ: ಜಾರಿರಾತುಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಬರಹಗಳು, ವೋಂಚಿತ್ರಗಳು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅಸಭ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಅಧಿನಿಯಮ.
 4. ವರದಕ್ಕಿಣಿ ನಿಷೇಧ ಅಧಿನಿಯಮ: ವರದಕ್ಕಿಣಿ ಯನ್ನ ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮ.
 5. ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ (ನಿಷೇಧ) ಅಧಿನಿಯಮ.
 6. ಪ್ರಸೂತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ: ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಗುವಿನ ಜನನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಪ್ರಸೂತಿ ಸೌಲಭ್ಯ (ರಜೆ ಮತ್ತಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ) ಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮ.
 7. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿರ್ಬಂಧ ಅಧಿನಿಯಮ.
 8. ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಲಿಂಗಪತ್ರೆ ತಂತ್ರಿಗಳ (ದುರುಪಯೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ತಡೆಗಟ್ಟಬ್ಬಿಕೆ) ಅಧಿನಿಯಮ.
 9. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗಭರಿತ ಅಧಿನಿಯಮ.
 10. ಸಮಾನ ಪರಿಶ್ರಮ ಅಧಿನಿಯಮ.
 11. ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ ನಿಷೇಧ ಅಧಿನಿಯಮ.
 12. ಭಾರತ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ.

ಕಾನೂನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ.....

ಮುಟ್ಟಪರವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ
ಕೊಂಡರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಯನ್ನು
ವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರೌ. ಡಾ. ಬಿ. ಈಶ್ವರ ಭಟ್, ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನಾರಾಟಕ ರಾಜ್ಯ
ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹುಬ್ಬಳಿ, ಇವರು
ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ದೇಶದ
ಪ್ರಗತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ
ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೂಡಾ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ
ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ
ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಸಹಾಯ
ದಿಂದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಹಾಯ
ದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗೌರವನ್ನಿತ ಅಂತಿಧಿಗಳಾಗಿ
ಮೇರು. ಕೆ. ಸಿ. ಸನ್ನಿ, ಡಿನ್‌, ಕಾನೂನು ನಿಕಾಯ,

೧೨ ಮತ್ತೆ ಸುಖವಿನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಬ್ಯಾರೆಗೊಡ, ಸಹ ಕುಲಾಧಿಪತಿಗಳು,
ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹಾಗೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಚಿವರು, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು
ಸಂಸದೀಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ರಾಜ್ಯ ಇವರು
ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು
ಮೇಲ್ಕೆ. (ಡಾ.) ಪಿ. ಕಿಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಗೌರವಾನ್ವಿತ
ಕುಲಪತಿಗಳು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಬಳ್ಳಿ ಇವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು.

କାଯୁର୍କୁମଦଲ୍ଲି ମେହୁ. (ଡା.) ଶି. ଏସ. ପାଟୀଲ, ଡିନୋ ମୁତ୍ତୁ ନିଦେଇଶକରୁ, କରାକାବି, ହୁବ୍ବିଳ୍ଳୀ, ଡା. ରତ୍ନା ଭୁରମାଗୋଡ଼ର, କୁଲସଜ୍ଜିଵରୁ (ପ୍ରଭାର) କରାକାବି, ହୁବ୍ବିଳ୍ଳୀ, ଡା. ଜୀ. ବି. ପାଟୀଲ, କୁଲସଜ୍ଜିଵରୁ ମୌଳ୍ୟମାପନ (ପ୍ରଭାର) କରାକାବି, ହୁବ୍ବିଳ୍ଳୀ, ଅତିଧିଗଭୁ, ଆହ୍ଵାନିତରୁ, କାନୂନୁ ଶାଲେଯ ପ୍ରାଦ୍ୟୁଷକରୁ, ଏଦ୍ୟାଧିକାରୁ ମୁତ୍ତୁ ଚୋଇ କେତର ଵର୍ଗଦରୁ ଉପସ୍ଥିତିର୍ଦ୍ଦରୁ. ❖